KIRFN Interpretimi 4
Përcaktimi nëse një Marrëveshje Përmban Një Marrëveshje Qiraje

Referencat

- SNRF 13 *Matja e Vlerës së Drejtë*
- SNK 8 *Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet Kontabël dhe Gabimet*
- SNK 16 *Aktivet Afatgjata Materiale (Toka, Ndërtesa, Makineri e Pajisje)* (rishikuar në 2003)
- SNK 17 *Qiratë* (ndryshuar në 2003)
- SNK 38 *Aktivet Jo-Materiale* (i rishikuar në vitin 2004)
- KIRFN 12 *Marrëveshjet Koncesionare të Shërbimit*

Konteksti

1 Një njësi ekonomike mund të hyjë në një marrëveshje, të përbërë nga një transaksion ose një seri transaksionesh të ndërlidhura, e cila nuk merr formën ligjore të një marrëveshjeje Qeraje por jep të drejtën për të përdorur një aktiv (p.sh. një element/aset nga aktivet materiale afatgjata) kundrejt një pagese ose një serie pagesash. Shembuj të marrëveshjeve në të cilat një njësi (furnitori) mund t'i japë një të drejtë të tillë për të përdorur një aktiv një njësie tjetër (blerësit), shpeshherë bashkë me shërbime që lidhen me atë aktiv, përfshijnë:

- marrëdhënie të kontraktuara me të tretë (p.sh. dhënia me kontratë e funksioneve të përpunimit të të dhënave të një njësie).
- marrëveshje në industrinë e telekomunikacionit, në të cilën furnitorët e kapacitetit të rrjetit hyjnë në kontrata për t'ju dhënë blerësve të drejtat e kapacitetit.
- Kontrata merr-ose-paguaj si dhe kontrata të ngjashme, në të cilat blerësit duhet të bëjnë pagesa të caktuara pavarësisht nëse ata marrin produktet apo shërbimet e kontraktuara (p.sh. një kontratë merr-ose-paguaj për të marrë të gjithë produktin e një gjeneratori energjie të furnitorit).

2 Ky Interpretim jep një udhëzim për përcaktimin nëse marrëveshje të tilla janë, ose përmbajnë, marrëveshje Qiraje të cilat duhet të kontabilizohen në përputhje me SNK 17. Ai nuk jep udhëzim në përcaktimin se si një marrëveshje e tillë Qiraje duhet të klasifikohet sipas Standardit.

3 Në disa marrëveshje, aktivi bazë i cili është subjekt i marrëveshjes së Qerasë është një pjesë e një aktivi më të madh. Ky Interpretim nuk zgjidh përcaktimin se kur pjesa e një aktivi më të madh është në vetvete aktivi bazë për qëllimet të aplikimit të SNK 17. Megjithatë, marrëveshjet në të cilat aktivi bazë është në vetvete një njësi kontabilizimi sipas SNK 16 ose SNK 38, janë brenda objektit të këtij Interpretimi.

Objekti

4 Ky Interpretim nuk aplikohet për marrëveshje të cilat:

(a) janë, ose përmbajnë, marrëveshje qiraje të përjashtuara nga objekti i SNK 17; ose

(b) janë marrëveshjet koncesionare të shërbimit publike-private brenda objektit të KIRFN 12.

Çështjet

5 Çështjet e prekura nga ky Interpretim janë:

(a) si të përcaktojmë nëse një marrëveshje është, ose përmban, një marrëveshje qiraje sipas përkufizimit në SNK 17;

(b) kur duhet të bëhet vlerësimi ose rivlerësimi nëse një marrëveshje është, ose përmban, një marrëveshje qiraje; dhe

(c) nëse një marrëveshje është, ose përmban, një marrëveshje qiraje, si duhet të ndahen pagesat për marrëveshjen e qerasë nga pagesat për çdo element tjetër të marrëveshjes.

Konsensusi

Përcaktimi nëse një marrëveshje është ose përmban një marrëveshje qiraje

6 Përcaktimi nëse një marrëveshje është, ose përmban, një marrëveshje qiraje do të bazohet në thelbin e marrëveshjes dhe kërkon një vlerësim të faktit nëse:

(a) përmbushja e marrëveshjes varet nga përdorimi i një aktivi specifik apo disa aktiveve (aktivet); dhe

(b) marrëveshja jep të drejtën e përdorimit të aktivit.

Përmbushja e marrëveshjes varet nga përdorimi i një aktivi specifik ose disa aktiveve

7 Megjithëse një aktiv specifik mund të jetë i identifikuar qartë ne një marrëveshje, ai nuk është subjekti i një marrëveshje qiraje nëse përmbushja e marrëveshjes nuk varet nga përdorimin i aktivit në fjalë. Për shembull, nëse furnitori është i detyruar të dërgojë një sasi të caktuar mallrash ose shërbimesh dhe ka të drejtën dhe aftësinë t'i bëjë të disponueshme këto mallra apo shërbime duke përdorur aktive të tjera të papërcaktuara në marrëveshje, atëherë përmbushja e marrëveshjes nuk varet nga aktivi specifik dhe marrëveshja nuk përmban një marrëveshje qiraje. Një detyrim garancie i cili lejon ose kërkon zëvendësimin e aktiveve të njëjtë ose të ngjashëm kur aktivi specifik nuk po fuksionon si duhet nuk ndalon trajtimin si marrëveshje qiraje. Për më tepër, një kërkesë kontraktuale (i kushtëzuar apo jo) e cila lejon ose i kërkon furnitorin/t të zëvendësojë aktive të tjera për çdo arsye në ose pas një date të caktuar nuk ndalon trajtimin si marrëveshje qiraje përpara datës së zëvendësimit.

8 Një aktiv nënkuptohet si tërësisht specifik, nëse, për shembull, furnitori zotëron ose jep me qera vetëm një aktiv me të cilin të përmbushë detyrimin dhe nuk është ekonomikisht e mundshme ose praktike për furnitorin të përmbushë detyrimin përmes përdorimit të aktiveve te tjera alternative.

Marrëveshja jep të drejtën e përdorimit të aktivit

9 Një marrëveshje jep të drejtën e përdorimit të aktivit nëse marrëveshja i jep blerësit (qiramarrësit) të drejtën për të kontrolluar përdorimin e aktivit bazë. E drejta për të kontrolluar përdorimin e aktivit bazë jepet nëse plotësohet njëri prej kushteve që vijojnë:

(a) Blerësi ka aftësinë ose të drejtën për të përdorur aktivin ose për të drejtuar të tjerët në përdorimin e aktivit në një mënyrë të cilën ai e përcakton gjatë marrjes ose kontrollimit të më tepër sesa një shume jo të konsiderueshme të produktit përfundimtar apo ndonjë dobishmërie tjetër të aktivit.

(b) Blerësi ka aftësinë ose të drejtën për të kontrolluar aksesin fizik për tek aktivi bazë gjatë marrjes ose kontrollimit të më tepër sesa një pjese jo të konsiderueshme të produktit përfundimtar apo ndonjë dobishmërie tjetër të aktivit.

(c) Faktet dhe rrethanat tregojnë se është shume e largët mundësia që një ose më tepër palë të ndryshme nga blerësi të marrin më shumë se një shumë jo të konsiderueshme të produktit përfundimtar ose të ndonjë dobishmërie tjetër qe do të prodhohet ose gjenerohet nga aktivi gjatë afatit të marrëveshjes, dhe se çmimi të cilin blerësi do të paguajë për produktin përfundimtar nuk është as i fiksuar në kontratë për çdo njësi të produktit dhe as i barabartë me çmimin aktual të tregut për çdo njësi të produktit përfundimtar në momentin e shpërndarjes së produktit përfundimtar.

© IFRS Foundation

Vlerësimi ose rivlerësimi nëse një marrëveshje është, ose përmban, një marrëveshje qiraje

10 Vlerësimi nëse një marrëveshje përmban një marrëveshje qiraje do të bëhet në momentin e fillimit të marrëveshjes, e cila është data më e hershme midis datës së marrëveshjes dhe datës së angazhimit nga palët për të ndjekur kushtet kryesore të marrëveshjes, mbi bazën e të gjitha fakteve dhe rrethanave. Një rivlerësim i faktit nëse marrëveshja përmban një qira pas fillimit të marrëveshjes bëhet vetëm nëse përmbushet njëri prej kushteve të mëposhtme:

(a) Ka një ndryshim në kushtet kontraktuale, me përjashtim te rasteve kur ndryshimi vetëm rinovon ose zgjat marrëveshjen.

(b) Palët në marrëveshje bien dakord për të ushtruar një opsion rinovimi ose një shtyrje, përveç rastit kur kushti i rinovimit ose i shtyrjes ishte përfshirë fillimisht në kohëzgjatjen e marrëveshjes së qerasë në përputhje me paragrafin 4 të SNK 17. Një rinovim apo shtyrje e marrëveshjes, e cila nuk përfshin ndryshim të ndonjë kushti të marrëveshjes fillestare, përpara përfundimit të afatit të marrëveshjes fillestare vlerësohet sipas paragrafëve 6-9 vetëm në lidhje me rinovimin apo periudhën e shtyrjes.

(c) Ka një ndryshim në përcaktimin nëse realizimi varet nga aktivi specifik.

(d) Ndodh një ndryshim i konsiderueshëm i aktivit, për shembull një ndryshim i konsiderueshëm fizik i aktiveve afatgjata materiale.

11 Një rivlerësim i një marrëveshjeje bazohet në faktet dhe rrethanat në ditën e rivlerësimit, duke përfshirë afatin e mbetur të marrëveshjes. Ndryshime në përllogaritje (për shembull, shuma e përllogaritur e produktit përfundimtar që shpërndahet te blerësi ose blerës të tjerë potencialë) nuk do çonin në rivlerësim. Nëse një marrëveshje rivlerësohet dhe përcaktohet se është marrëveshje qiraje (ose nuk është marrëveshje qiraje), kontabiliteti i qerasë aplikohet (ose ndalon së aplikuari) që nga:

(a) në rastin e (a), (c) ose (d) në paragrafin 10, momenti kur ndodh ndryshimi në rrethana të cilat çojnë në bërjen e rivlerësimin;

(b) në rastin e (b) në paragrafin 10, fillimi i rinovimit ose zgjatjes së afatit.

Ndarja veç e pagesave për qiranë nga pagesat e tjera

12 Nëse një marrëveshje përmban një marrëveshje qiraje, palët e marrëveshjes aplikojnë kërkesat e SNK 17 për elementin e qerasë në marrëveshje, përveç rastit kur përjashtohen nga këto kërkesa në përputhje me paragrafin 2 të SNK 17. Në këtë mënyrë, nëse një marrëveshje përmban një marrëveshje qiraje, qiraja duhet të klasifikohet si qira financiare ose qira e zakonshme në përputhje me paragrafët 7-19 të SNK 17. Elementet e tjerë të marrëveshjes të cilat nuk janë brenda objektit të SNK 17 kontabilizohen në përputhje me standarde të tjerë.

13 Për arsye të aplikimit të kërkesave të SNK 17, pagesat dhe kompensimet e tjera që kërkohen nga marrëveshja do të ndahen në momentin e fillimit të marrëveshjes ose të rivlerësimit të marrëveshjes në ato që i përkasin qerasë dhe ato që i përkasin elementeve të tjera në bazë të vlerave të tyre të drejta përkatëse në mënyrë proporcionale. Pagesat minimale të qerasë sipas përkufizimit në paragrafin 4 të SNK 17, përfshijnë vetëm pagesat për qiranë (d.m.th të drejtën për të përdorur aktivin) dhe përjashtojnë pagesat për elementë të tjerë në marrëveshje (p.sh. për shërbime dhe koston e materialeve fillestare).

14 Në disa raste, ndarja e pagesave për qiranë nga pagesat për elementë të tjerë në marrëveshje do të kërkojnë që blerësi të përdorë një teknikë vlerësimi. Për shembull, një blerës mund të vlerësojë pagesat e qerasë duke ju referuar një marrëveshjeje qiraje për një aktiv të ngjashëm e cila nuk përmban elementë të tjerë, ose duke vlerësuar pagesat për elementë të tjerë në marrëveshje duke ju referuar marrëveshjeve të krahasueshme dhe më pas, i zbret këto pagesa nga pagesat totale të marrëveshjes.

15 Nëse një blerës arrin në konkluzionin se ndarja e pagesave në mënyrë të besueshme nuk është reale, ai:

(a) në rastin e një qiraje financiare, njeh një aktiv dhe një detyrim me një shumë të barabartë me vlerën e drejtë[1] të aktivit bazë të identifikuar në paragrafët 7 dhe 8 si subjekti i qerasë. Më pas pasivi zvogëlohet me kryerjen e pagesave si dhe njihet në kontabilitet një shpenzim financiare i

[1] SNK 17 përdor termin 'vlera e drejtë' në një mënyrë që ndryshon në disa aspekte nga përkufizimi i vlerës së drejtë në SNRF 13. Prandaj, kur zbaton SNK 17, një njësi ekonomike e mat vlerën e drejtë në përputhje me SNK 17, dhe jo sipas SNRF13.

llogaritur mbi detyrimin e njohur duke përdorur normën rritëse të interesit të huamarrjes së blerësit.[2]

(b) në rastin e një qiraje të zakonshme, i trajton të gjitha pagesat e përfshira në marrëveshje si pagesa qiraje për qëllimin e përmbushjes së kërkesave për dhënien e informacioneve shpjeguese sipas SNK 17, por

(i) jep informacion shpjegues për këto pagesa veçmas nga pagesat minimale të qerasë të marrëveshjeve të tjera të cilat nuk përfshijnë pagesa për elemente jo - qeraje, dhe

(ii) deklaron se pagesat e paraqitura përfshijnë gjithashtu pagesat për elemente jo-qiraje në marrëveshje.

Data hyrjes në fuqi

16 Një njësi ekonomike duhet të zbatojë këtë Interpretim për periudhat vjetore që fillojnë më datën 1 Janar 2006 e në vijim. Inkurajohet zbatimi i menjëhershëm. Nëse një njësi ekonomike aplikon këtë Interpretim për një periudhë duke filluar para 1 Janar 2006, njësia jep informacion shpjegues për këtë fakt.

16A Një njësi ekonomike do të zbatojë ndryshimin në paragrafin 4 (b) për periudhat vjetore që fillojnë më ose pas datës 1 janar 2008. Nëse një njësi ekonomike zbaton KIRFN 12 për një periudhë më të hershme, ndryshimi do të zbatohet për këtë periudhë më të hershme.

Periudha kalimtare

17 SNK 8 specifikon se si një njësi ekonomike zbaton një ndryshim në politikat kontabël që rrjedh nga zbatimi i një Interpretimi. Një njësi ekonomike nuk është e detyruar të përmbushë këto kërkesa kur aplikon për herë të parë këtë Interpretim. Nëse një njësi ekonomike e përdor këtë përjashtim, ajo duhet të zbatojë paragrafët 6-9 të Interpretimit mbi marrëveshjet që ekzistonin në fillim të periudhës më të hershme për të cilën prezantohet informacion krahasues sipas IFRS-ve në bazë të fakteve dhe rrethanave ekzistuese në fillim të periudhës.

[2] norma e interesit rritëse e huamarrjes reference për qiramarrësin siç është përkufizuar ne paragrafin 4 të SNK 17.

© IFRS Foundation